

Paragraf 78

Ärendenummer KS2022/92

Svar på ledamotsinitiativ - Säkerställ att ledamotsinitiativ får väckas

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen anser ledamotsinitiativet besvarat.

Sammanfattning

Ordföranden i tekniska nämnden avslag på nämndens sammanträde den 15 december 2021 en anmälan av ett ledamotsinitiativ. Anders Wikman (NE) inkom på kommunstyrelsens sammanträde den 25 januari 2022 med ett ledamotsinitiativ, "Säkerställ att ledamotsinitiativ får väckas", som sedan återtogs för att istället lämnas in som ett "Förtydligande om ledamotsinitiativ" vid kommunstyrelsens sammanträde den 22 februari 2022.

Anders Wikman framför sammanfattningsvis i sitt ledamotsinitiativ att det enligt kommunallagen är en ovillkorad möjlighet för ledamöter att väcka ett ärende i en nämnd. Han anser att det är allvarligt att en representant för den politiska ledningen åsidosätter oppositionens lagliga rätt att väcka ärenden i en nämnd och att kommunstyrelsen enligt dess reglemente har i uppgift att säkerställa att tekniska nämnden följer kommunallagen när det gäller ledamotsinitiativ. Han menar även att det i närtid visat sig att fler nämnder och förvaltningar är osäkra på hur ledamotsinitiativ ska hanteras. Det behöver därför klargöras.

Mot bakgrund av detta yrkar Anders Wikman att:

1. Kommunstyrelsen vidtar erforderliga åtgärder utifrån styrelsens ansvar att övervaka och ha uppsikt över övriga nämnders verksamheter, med anledning av att ett ledamotsinitiativ inte tillåts väckas i tekniska nämnden.
2. Kommunstyrelsen upplysningsvis informerar samtliga nämnder om hur ledamotsinitiativ bör hanteras.
3. Kommunstyrelsens rutiner för ledamotsinitiativ ses över, så att de inte innehåller begränsningar som strider mot kommunallagen.
4. Uppdragen återrapporteras till kommunstyrelsen skyndsamt, dock före sommaren 2022.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen förfogar inte över några direkta maktmedel, då den utövar uppsikt över andra nämnders verksamhet, utan befogenheten innefattar i princip endast en rätt att till nämnderna lämna råd, anvisningar och förslag till åtgärder, som styrelsen anser bör vidtas. Att en ledamot har nekats att väcka ett ärende enligt 4 kap. 20 § kommunallagen är allvarligt och ordförande i tekniska nämnden har informerats om detta. I dagsläget görs bedömningen att denna information har varit tillräckligt och det finns inte något behov av att kommunstyrelsen beslutar om några förslag på åtgärder eller dylikt till tekniska nämnden.

Det är upp till varje nämnd eller förvaltning, om det är en ren verkställighetsfråga, att avgöra hur ledamotsinitiativ ska hanteras. I detta förutsätts också att nämnden känner och följer lagen, precis som den ska göra vad gäller all annan verksamhet. Att tekniska nämndens ordförande på ett sammanträde avslag en anmälan av ett ledamotsinitiativ är inte en tillräcklig anledning för kommunstyrelsen att informera samtliga nämnder om innehållet i 4 kap. 20 § kommunallagen.

Kommunstyrelsens egna rutiner för hantering av ledamotsinitiativ innehåller inte några begränsningar som strider mot kommunallagen. Det har däremot framkommit vid skilda tillfällen under senare tid att kunskapen om väckandet av ledamotsinitiativ samt hur de ska besvaras behöver ökas.

Kommunledningsförvaltningen kommer se över befintliga rutiner för att klargöra dessa frågor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2022-05-04

Protokollsutdrag, kommunstyrelsen, 2022-02-22, § 54

Ledamotsinitiativ, Förtydliganden om ledamotsinitiativ, 2022-02-22

Kommunledningsförvaltningen
Maria Ekblad
0171-625895
maria.ekblad@enkoping.se

Kommunstyrelsen

Ledamotsinitiativ, Säkerställ att ledamotsinitiativ får väckas

Förslag till kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen anser ledamotsinitiativet besvarat.

Ärendet

Bakgrund

Ordföranden i tekniska nämnden avlog på nämndens sammanträde den 15 december 2021 en anmälan av ett ledamotsinitiativ.

Anders Wikman (NE) inkom på kommunstyrelsens sammanträde den 25 januari 2022 med ett ledamotsinitiativ, "Säkerställ att ledamotsinitiativ får väckas", som sedan återtogs för att istället lämnas in som ett "Förtydligande om ledamotsinitiativ" vid kommunstyrelsens sammanträde den 22 februari 2022.

Anders Wikman framför sammanfattningsvis i sitt ledamotsinitiativ att det enligt kommunallagen är en ovillkorad möjlighet för ledamöter att väcka ett ärende i en nämnd. Han anser att det är allvarligt att en representant för den politiska ledningen åsidosätter oppositionens lagliga rätt att väcka ärenden i en nämnd och att kommunstyrelsen enligt dess reglemente har i uppgift att säkerställa att tekniska nämnden följer kommunallagen när det gäller ledamotsinitiativ. Han menar även att det i närtid visat sig att fler nämnder och förvaltningar är osäkra på hur ledamotsinitiativ ska hanteras. Det behöver därför klargöras.

Mot bakgrund av detta yrkar Anders Wikman att

1. Kommunstyrelsen vidtar erforderliga åtgärder utifrån styrelsens ansvar att övervaka och ha uppsikt över övriga nämnders verksamheter, med anledning av att ett ledamotsinitiativ inte tillåts väckas i tekniska nämnden
2. Kommunstyrelsen upplysningsvis informerar samtliga nämnder om hur ledamotsinitiativ bör hanteras
3. Kommunstyrelsens rutiner för ledamotsinitiativ ses över, så att de inte innehåller begränsningar som strider mot kommunallagen
4. Uppdragen återrapporteras till kommunstyrelsen skyndsamt, dock före sommaren 2022.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen förfogar inte över några direkta maktmedel, då den utövar uppsikt över andra nämnders verksamhet, utan befogenheten innefattar i princip

endast en rätt att till nämnderna lämna råd, anvisningar och förslag till åtgärder, som styrelsen anser bör vidtas. Att en ledamot har nekats att väcka ett ärende enligt 4 kap. 20 § kommunallagen är allvarligt och ordförande i tekniska nämnden har informerats om detta. I dagsläget görs bedömningen att denna information har varit tillräckligt och det finns inte något behov av att kommunstyrelsen beslutar om några förslag på åtgärder eller dylikt till tekniska nämnden.

Det är upp till varje nämnd eller förvaltning, om det är en ren verkställighetsfråga, att avgöra hur ledamotsinitiativ ska hanteras. I detta förutsätts också att nämnden känner och följer lagen, precis som den ska göra vad gäller all annan verksamhet. Att tekniska nämndens ordförande på ett sammanträde avslog en anmälan av ett ledamotsinitiativ är inte en tillräcklig anledning för kommunstyrelsen att informera samtliga nämnder om innehållet i 4 kap. 20 § kommunallagen.

Kommunstyrelsens egna rutiner för hantering av ledamotsinitiativ innehåller inte några begränsningar som strider mot kommunallagen. Det har däremot framkommit vid skilda tillfällen under senare tid att kunskapen om väckandet av ledamotsinitiativ samt hur de ska besvaras behöver ökas.

Kommunledningsförvaltningen kommer se över befintliga rutiner för att klargöra dessa frågor.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet innebär inte några ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Beslutet medför inte några sociala eller miljömässiga konsekvenser.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2022-05-04

Ledamotsinitiativ, Förtydliganden om ledamotsinitiativ, 2022-02-22

Hannu Högberg
tf. kommundirektör
Enköpings kommun

Åsa Olsson
Kansli- och utredningschef
Enköpings kommun

Paragraf 54

Ärendenummer KS2022/92

Ledamotsinitiativ - förtydligande om ledamotsinitiativ

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen skickar ärendet för beredning till kommunledningsförvaltningen.

Sammanfattning

Anders Wikman (NE) har inkommit med följande ledamotsinitiativ:

Ledamotsinitiativ är enligt kommunallagen en ovillkorad möjlighet för ledamöter att väcka ett ärende i en nämnd (4 kap 20§: Varje ledamot i en nämnd får väcka ärenden i nämnden). Se rättsfall <https://databas.infosoc.se/rattsfall/54129#!>

Enligt kommunstyrelsens reglemente är en av styrelsens uppgifter att övervaka att bland annat nämnderna följer lagen: *"Styrelsen ska övervaka att kommunens verksamheter bedrivs i enlighet med lag, förordningar, föreskrifter samt enligt kommunens egna mål, riktlinjer och andra styrdokument. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamheter."*

Ordföranden i Tekniska nämnden avslög på nämndens möte den 15 december 2021 en anmälan av ett ledamotsinitiativ (ur protokollet, §133: "Anders Wikman (NE) anmäler ett ledamotsinitiativ. Ordförande Tomas Rådkvist (MP) avslår begäran om att det tas upp på föredragningslistan").

Jag anser att det är allvarligt att en representant för den politiska ledningen åsidosätter oppositionens lagliga rätt att väcka ärenden i en nämnd. Jag anser också att kommunstyrelsen enligt dess reglemente har i uppgift att övervaka att Tekniska nämnden följer kommunallagen, bland annat när det gäller ledamotsinitiativ.

Utöver detta har det i närtid visat sig att fler nämnder och förvaltningar är osäkra på hur ledamotsinitiativ ska hanteras. Det behöver därför klargöras.

Jag yrkar att:

1. Kommunstyrelsen vidtar erforderliga åtgärder utifrån styrelsens ansvar att övervaka och ha uppsikt över övriga nämnders verksamheter, med anledning av att ett ledamotsinitiativ inte tillåtits väckas i Tekniska nämnden

2. Kommunstyrelsen upplysningsvis informerar samtliga nämnder om hur ledamotsinitiativ bör hanteras
3. Kommunstyrelsens rutiner för ledamotsinitiativ ses över, så att de inte innehåller begränsningar som strider mot kommunallagen
4. Uppdragen återrapporteras till kommunstyrelsen skyndsamt, dock före sommaren 2022.

Yrkanden

Peter Book (M) yrkar att ärendet skickas på beredning till kommunledningsförvaltningen.

Beslutsgång

Ordförande frågar om kommunstyrelsen beslutar enligt det egna yrkandet och finner att så sker.

Beslutsunderlag

Anders Wikmans (NE), Ledamotsinitiativ, 2022-02-22

Beslutet skickas till:

Kommunledningsförvaltningen

Ledamotsinitiativ KS 220222

Förtydliganden om ledamotsinitiativ

Ledamotsinitiativ är enligt kommunallagen en ovillkorad möjlighet för ledamöter att väcka ett ärende i en nämnd (4 kap 20§: *Varje ledamot i en nämnd får väcka ärenden i nämnden*). Se rättsfall <https://databas.infosoc.se/rattsfall/54129#!>

Enligt kommunstyrelsens reglemente är en av styrelsens uppgifter att övervaka att bland annat nämnderna följer lagen: *"Styrelsen ska övervaka att kommunens verksamheter bedrivs i enlighet med lag, förordningar, föreskrifter samt enligt kommunens egna mål, riktlinjer och andra styrdokument. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamheter."*

Ordföranden i Tekniska nämnden avslog på nämndens möte den 15 december 2021 en anmälan av ett ledamotsinitiativ (ur protokollet, §133: *"Anders Wikman (NE) anmäler ett ledamotsinitiativ. Ordförande Tomas Rådkvist (MP) avslår begäran om att det tas upp på föredragningslistan"*).

Jag anser att det är allvarligt att en representant för den politiska ledningen åsidosätter oppositionens lagliga rätt att väcka ärenden i en nämnd. Jag anser också att kommunstyrelsen enligt dess reglemente har i uppgift att övervaka att Tekniska nämnden följer kommunallagen, bland annat när det gäller ledamotsinitiativ.

Utöver detta har det i närtid visat sig att fler nämnder och förvaltningar är osäkra på hur ledamotsinitiativ ska hanteras. Det behöver därför klargöras.

Jag yrkar att:

- 1. Kommunstyrelsen vidtar erforderliga åtgärder utifrån styrelsens ansvar att övervaka och ha uppsikt över övriga nämnders verksamheter, med anledning av att ett ledamotsinitiativ inte tillåtits väckas i Tekniska nämnden**
- 2. Kommunstyrelsen upplysningsvis informerar samtliga nämnder om hur ledamotsinitiativ bör hanteras**
- 3. Kommunstyrelsens rutiner för ledamotsinitiativ ses över, så att de inte innehåller begränsningar som strider mot kommunallagen**
- 4. Uppdragen återrapporteras till kommunstyrelsen skyndsamt, dock före sommaren 2022**

/Anders Wikman, Nystart Enköping